

YÖNETSEL YARGI KARARLARININ UYGULANMASI

Bayram TAMKAN (*)

1 - GİRİŞ

Türk hukuk sisteminde yönetimin eylem ve işlemlerinin yargısal denetimi “yönetmel yargı” sistemi ile sağlanmaktadır. Türkiye’de yönetmel yargı alanında biri Danıştay, diğeri Askeri Yüksek İdare Mahkemesi olan iki yüksek mahkeme ile bölge idare mahkemeleri içinde yer alan ilk derece mahkemeleri olan idare ve vergi mahkemeleri vardır. Ayrıca sayman hesaplarını yargılayan bir hesap mahkemesi niteliğinde özel bir yönetmel yargı yeri olan Sayıştay bulunmaktadır.

Türk yönetim hukukunda genel olarak hukuka aykırı olan yönetmel işlemlerin iptali için açılan “iptal” davası ile bir yönetmel eylem ve işlem veya sözleşmeden doğan haksızlığın giderilmesi için açılan “tam yargı” davası olmak üzere iki dava türü benimsenmiştir. Aynı zamanda ilk derece yönetmel yargı yerlerince verilen yargı kararlarının bozulması için itiraz ve temyiz yolu düzenlenmiştir.

Türkiye’de uygulanan yönetmel yargı sisteminin genel çerçevesine yukarıda kısaca değinmiş bulunmaktayız. Makalemizin asıl konusunu teşkil eden idari yargı kararlarının uygulanmasına ilişkin açıklamalarımıza aşağıda yer verilmiştir.

2- KONUyla İLGİLİ YASAL MEVZUAT ÇERÇEVESİNDE AÇIKLAMA ve DEĞERLENDİRMELER

İdari tasarrufların yargısal denetime tabi tutulması, hukuka bağılı devlet ilkesinin en bariz ve karakteristik özelliğidir. Yönetmel işlemlerin yargı yolu ile denetiminin etkili olabilmesi için, yargı yerlerince verilen iptal kararlarının yönetim tarafından yerine getirilmesi gerekmektedir.¹ Yargı kararlarına uygun hareket edilmesi gerek anayasal gerek de yasal zorunluluk olmakla beraber pratikte uygulamanın nasıl olacağı hususunda tereddütler doğabilmekte, somut olaylara göre farklı uygulama yöntemleri ortaya çıkabilmektedir. Yargı kararlarının uygulanması ile ilgili genel kurallar Anayasa ve İdari Yargılama Usulü Kanunu

(*) Vergi Denetmeni

¹ A.Şeref Gözübüyük, Yönetmel Yargı, s.254

(İYUK) ile konulmuştur. Uygulamada ortaya çıkan duraksamalar ise yargı kararları ile giderilmektedir.

Anayasamızın 138' inci maddesinde "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez." denilmiştir.

Buna koşut olarak da 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 4001 sayılı Kanunla değişik 28' inci maddesinde "1. Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez. Ancak, haciz veya ihtiyati haciz uygulamaları ile ilgili davalarda verilen kararlar hakkında bu kararların kesinleşmesinden sonra idarece işlem tesis edilir. 2. Tam yargı davaları hakkındaki kararlardan belli bir miktarı içerenler genel hükümler dairesinde infaz ve icra olunur.

3. Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemeleri kararlarına göre işlem tesis edilmeyen veya eylemde bulunulmayan hallerde idare aleyhine Danıştay ve ilgili idari mahkemede maddi ve manevi tazminat davası açılabilir. 4. Mahkeme kararlarının otuz gün içinde kamu görevlilerince kasten yerine getirilmemesi halinde ilgili, idare aleyhine dava açabileceği gibi, kararı yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine de tazminat davası açılabilir." hükümleri yer almıştır.

Görüleceği gibi yönetsel yargı mercilerince verilen esasa yönelik kararlarla yürütmeyi durdurma kararlarının uygulanması ve bunun aksine

hareket edilmesi müeyyidelere bağlanmış bir zorunluluktur. Bu zorunluluğa uyulmasını sağlamak ve idarenin keyfi hareketinin önüne geçmek için 30 günlük bir süre konulmuş ve bu süre içerisinde kararın uygulanmaması halinde hem idare aleyhine hem de kararı uygulamayan kamu görevlisi aleyhine tazminat davası açılabileceği belirtilmiştir. Kanunla idareye kararı uygulaması için 30 günlük bir süre verilmiş olması idarenin kararın uygulanması için 30 gün bekleyebileceği anlamına gelmemekte, idare tarafından ne olursa olsun kararın, en geç 30 gün içerisinde işlem tesis edilmek üzere uygulanması gerektiği hüküm altına alınmaktadır. Olması gereken idarenin yargı kararının tebligatını aldığı andan itibaren buna uygun işlem tesisi için harekete geçmesidir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununu ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanununun ilgili maddeleri incelendiğinde; 657 sayılı Kanunun 13' üncü maddesinde yer alan "Kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar. ...Kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır." hükmü ile memur aleyhine görevinden dolayı doğrudan tazminat davası açılma yolu kapatılmışken, 2577 sayılı Kanunun 28' inci maddesi ile de yargı kararını kasten yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine doğrudan tazminat davası açılabilmesine imkân tanınmış olması yasa koyucunun yargı kararlarının uygulanması gerekliliğine verdiği önemin göstergesidir.²

Öte yandan yargı kararının uygulanmaması ile ilgili olarak yüksek yargı organlarınca verilmiş ve yargı kararını uygulamayanlar hakkında cezai

² Yaşar Güçlü, "İdari Yargı Kararlarının Uygulanması" www.hukukcu.com

takibat yapılması gerektiğini belirten kararlar bulunmaktadır.³ Yine, idarenin yargı kararlarını uygulamaması, suç oluşturacak bir yoğunlukta hukuka aykırılık da taşıyabilmektedir. Yargı kararlarının uygulanmamasının kamu görevlisi açısından, görevi ihmal (TCK m. 257/2) veya görevi kötüye kullanma (TCK m. 257/1) suçları olarak ortaya çıkabileceği ve kamu görevlisinin maddelerinde belirlenen cezai yaptırımlara muhatap olmaları hususunu belirtmek gerekir.

Yönetmelik yargı perspektifinde iptal kararı açısından yönetimin şu veya bu nedenlerle yargı kararlarını yerine getirmediği ve bunun sonucu olarak tazminat ödemeye mahkûm edildiği durumlarda yönetim, yargı kararlarını yerine getirme zorunluluğundan kurtulmamaktadır. Kaldı ki, bunun tersini düşünmek veya buna hukuki bir değer vermek mümkün değildir.

Yönetimin tazminat ödemeye mahkûm edilmesi, ancak yönetim tarafından yönetmelik yargı kararının yerine getirilmesinde gecikme, yanlış yerine getirme veya yerine getirme olanağının bulunmaması gibi durumlarda mümkündür. Yargı kararlarının hukuka uygun olarak yerine getirilmemesi nedeni ile yönetimin tazminata mahkûm edilmiş olması, yargı kararının yönetim tarafından yerine getirilmesi yükümlülüğünü bertaraf etmemektedir.⁴ Danıştay 8' inci Dairesi tarafından verilmiş bir kararda da "...idareye dilerse Danıştay kararını uygulamak, dilerse tazminat ödemek tarzlarından birini seçmek gibi bir hak

tanınmamıştır..." şeklinde hükme varıldığı görülmektedir.⁵

Yönetmelik yargılama yöntemlerinden biri olan yürütmenin durdurulması müessesesi ara karar niteliğinde olup, yürütmenin durdurulması kararları, hukuka aykırılık iddiası ile iptal davasına konu olmuş bir idari işlem hakkında yetkili yargı yerlerinin kanunilik karinesini geçici olarak askıya alması olarak tanımlanabilir.⁶ Hukukumuzda 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanununun 27' inci maddesinde hüküm altına alınan yürütmenin durdurulması yöntemi ancak mahkeme kararı ile mümkün olabilmekte ve dava açılmış olması ise yürütmeyi kendiliğinden durdurmamaktadır.

Yürütmenin durdurulması hakkında bu kısa bilgiden sonra yürütmeyi durdurma kararları ile iptal kararlarını birlikte ele alalım. Aslında uygulama yönünden yürütmeyi durdurma kararları ile iptal kararları arasında bir fark bulunmamaktadır. Gerek yürütmeyi durdurma kararlarına karşı gerek de iptal kararlarına karşı itiraz veya temyiz yoluna başvurulmuş olması kararın uygulanmasını durdurmaz. İdare, itiraz veya temyiz yoluna başvurmuş olsa da 30 günlük süre içerisinde söz konusu karar kaldırılmadıkça veya bozulmadıkça veyahut da yürürlüğü durdurulmadıkça uygulanmak zorundadır. Pratikte yargı kararlarının şeklen uygulamaya konularak aradan belli bir süre geçtikten sonra yargı kararını etkisizleştirmeye veya pasifleştirmeye yönelik olarak yeniden işlem tesis edilmesi durumları da yargı kararlarının

³ Danıştay 2. Dairesinin 23.5.2000 gün ve E:2000/1718 K:2000/2577; Danıştay 2. Dairesinin 3.12.1999 gün ve E:1998/692 K:1999/2774 sayılı kararları

⁴ A.Şeref Gözübüyük, a.g.e, s.256

⁵ Danıştay Dergisi, sayı 16-17, s.308, 1975; Danıştay 8'inci Dairesinin 17.6.1974 gün ve E.74/2123, K.74/2768 sayılı kararı

⁶ Ramazan Çağlayan, İdari Yargı Kararlarının Sonuçları ve Uygulanması, s.206

uygulanmaması olarak addedilmekte ve buna yönelik açılan davalarda yargı kararlarının uygulanmadığından bahisle gerek idare aleyhine gerek de kamu görevlileri aleyhine manevi tazminata hükmedilmekte, cezai sorumluluğun da doğduğu kabul edilmektedir. Söz konusu bu durumla ilgili olarak Danıştay 5' inci Dairesi tarafından verilmiş bir kararda "Davacının, yürütmenin durdurulmasına ilişkin 15.9.1988 günlü, E:1988/1860 sayılı karar üzerine 9.12.1988 günü eski görevine atanmasından üç gün sonra 12.12.1988 günlü Resmi Gazete' de yayımlanan 88/35247 sayılı müşterek kararname ile bu görevden tekrar alınmasına hiçbir haklı neden gösterilmediği gibi biçimsel nitelikli bu uygulamanın 15.9.1988 günlü yürütmenin durdurulması kararını etkisiz bırakma amacını taşıdığı ve dolayısıyla Anayasanın ve 2577 sayılı Yasanın özüne ve sözüne aykırı olduğu açıktır." şeklinde hükme varılmıştır.⁷

Burada yürütmenin durdurulması konusunda bahsedilmesi gereken bir husus da, vergi uyuşmazlıklarından doğan davalarda yürütmenin durdurulması konusudur. Yönetmelik yargılama sistemimizin usul bölümünü açıklayan İdari Yargılama Usul Kanunu ile vergi uyuşmazlıklarından doğan davalarla ilgili olarak, özel bir düzenlemeye gidilmiştir. İYUK' un 27/3 'üncü maddesinde "Vergi mahkemelerinde, vergi uyuşmazlıklarından doğan davaların açılması, tarh edilen vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümlerin ve bunların zam ve cezalarının dava konusu edilen bölümünün tahsil işlemlerini durdurur..." şeklinde hükme yer verilmiştir. Bu tür davalarda mükelleflerin ayrıca yürütmenin durdurulmasını istemelerine gerek olmayıp, davanın açılması ile

yürütmenin kendiliğinden durmaktadır. Ancak, kendiliğinden bu şekilde yürütmenin durmasının da istisnaları mevcuttur.⁸

İdarenin genel düzenleyici işlemleri olan tüzük, yönetmelik, genelge ve benzeri işlemlerin tamamı veya bir kısmı için açılan iptal davalarında verilen yürütmeyi durdurma ve iptal kararları da geriye yürür nitelikte uygulanacaktır. Genel düzenleyici işlemin iptali veya yürütülmesinin durdurulması halinde işlemin uygulanabilirliği ortadan kalkmakta, iptale konu düzenlemeden önce bir düzenleme varsa o düzenleme yeniden yürürlük kazanmaktadır. İdare, yargı kararını göz önünde bulundurarak yeni bir düzenleme yapabilecektir. Bu konuyla ilgili olarak Danıştay 5' inci Dairesi tarafından verilmiş bir kararda "Anayasa Mahkemesi' nin bir yasayı yürürlükten kaldıran yasanın iptal edilmiş olmasının, yürürlükten kalkan yasanın kendiliğinden yürürlüğe girmesi sonucunu doğurmayacağı yolundaki içtihadının, idari yargıda iptal (ve yürütmenin durdurulması) kararlarının hukuki sonuçları yönünden kabulü olanaksızdır. ... Oysa idari yargıda iptal kararları (ve buna bağlı olarak yürütmenin durdurulması kararları), yukarıda açıklandığı ve bilimsel ve yargısal içtihatlarda tartışmasız kabul edildiği gibi dava konusu işlemin tesis edildiği andan itibaren hukuki sonuç doğurduklarından, bir düzenleyici işlemi kaldıran veya değiştiren yeni bir düzenleyici işlemin idari yargı yerince iptal edilmesi (veya yürütülmesinin durdurulması) halinde, eski düzenleyici işlem hiç değiştirilmemiş ve kaldırılmamışçasına uygulanma niteliğini sürdürür. Aksi bir yorumu, hukuk düzenine vaki ihlalleri ihlalin vukuu bulduğu tarihten itibaren

⁷ Danıştay 5'inci Dairesinin 17.6.1974 gün ve E.74/2123, K.74/2768 sayılı kararı

⁸ A.Şeref Gözübüyük, a.g.e, s.455

ortadan kaldırmayı amaçlayan iptal davaları ve bu davaların hukuksal araçları olan iptal (ve yürütmenin durdurulması) kararları ile bağdaştırmak mümkün değildir.” şeklinde hükme varılmıştır.⁹

Tam yargı davasında mahkeme davayı kabul ettiğinde, davacının istediğine bağlı olarak yapılan haksızlığın giderilmesine veya tazminata hükmeder. Mahkeme kararında, yönetimin ne yapması gerektiğini belirtmek zorundadır.

Tam yargı kararlarının konusu genel olarak paraya dayanır. Hal böyle olunca da, idarenin borcunu yerine getirmemesi gibi sorunun olmayacağı düşünülebilir. Ancak pratikte bunun aksine durumların varlığı mevcuttur. 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanununun 28/2’ inci maddesinde, “Tam yargı davaları hakkındaki kararlardan, belli bir miktarı içerenler, genel hükümler dairesinde infaz ve icra olunur.” hükmü yer almaktadır. Hukuk devletine bağlı bir idare, ilama bağlı borçlarını, en azından Anayasanın 138 ve İYUK’ un 28’ inci maddeleri gereği ödemek zorundadır. Tam yargı davası ile elde edilen kararın, idare tarafından kendiliğinden yerine getirilmemesi durumunda, ilgilinin icra dairesine başvurması gerekir. İcra dairesi, yasal olanaklar dahilinde idareye karşı harekete geçer.¹⁰

İlk derece mahkemesince verilen iptal veya davanın reddi yönündeki kararlara karşı gerek davacı tarafça gerek de idare tarafından temyiz yoluna gidilebilmekte ve temyiz isteminde bulunulurken aynı zamanda kararın yürütülmesinin durdurulması da istenebilmektedir. Temyiz merciince, İYUK’ un 27’ nci maddesinde öngörülen koşulların varlığı halinde davanın reddi yönündeki ilk

derece mahkemesi kararı ile birlikte davaya konu işlemin yürütülmesinin durdurulması üzerine İYUK’ un 28/1’ inci maddesi gereğince kararın uygulanması gerekmektedir. İlk derece mahkemesince verilen davaya konu işlemin iptali yönündeki kararın temyiz merciince yürütülmesinin durdurulması halinde ise idarenin işlemi, iptal kararının ortadan kalkmasıyla tekrar hayatiyet bulacağından iptal kararı verilmemiş gibi idarenin işlemi tekrar canlanmış olacaktır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanununun 52/4’ üncü maddesinde belirtildiği üzere, temyiz merciince yapılan inceleme sonucunda ilk derece mahkemesince verilen iptal kararının bozulması halinde kararın yürütülmesi kendiliğinden durmakta ve idarenin işlemi de iptal kararından önceki haline geri gelmektedir. Ancak davanın reddi yönündeki ilk derece mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulması ve yeniden bir karar verilmek üzere davayı gören mahkemeye iade edilmesi halinde ortada uygulama kabiliyeti olan bir karar olmadığından bu aşamada bir işlem yapılması mümkün olmayacak, ilk derece mahkemesince bozma üzerine verilen karara göre hareket edilecektir. Temyiz merciince kararın düzeltilerek onanması halinde ise düzeltme gerekçesine göre hareket edilmesi gerekecektir.

Bazı durumlarda kararın uygulanmasını engelleyen hukuki veya fiili imkânsızlıklar ortaya çıkabilmektedir. Danıştay kararlarında, maddi ve hukuki engellerin bulunması halinde, uygulamanın mazur görülebileceği, ancak bu durumda idarenin tazminat sorumluluğunun devam ettiği belirtilmektedir. Örneğin emeklilik işleminin iptali talebiyle dava açan kişi, iptal kararı aldığı anda

⁹ Danıştay 5’inci Dairesinin 24.5.1999 gün ve E:1998/4622 K:1999/1685 sayılı kararı

¹⁰ A.Şeref Gözübüyük, a.g.e, s.335; Ramazan Çağlayan a.g.e, s.231

yaş haddini doldurmuş olursa, görevine döndürülmesi mümkün olmayacaktır. Ancak yaş haddini doldurduğu ana kadar mali hakları sağlanacaktır.¹¹

Kamu görevlilerinin atanmalarıyla ilgili işlemlere karşı açılan davalarda verilen yürütmeyi durdurma veya iptal kararlarının uygulanması da önem arz etmektedir. Hukukumuzda yargılama sürecinin uzun olması, idare hukuku perspektifinde bakıldığında hem davalı idare hem de davacı açısından bir takım sorunları da beraberinde getirmektedir. Davacı uzun bir süre sonra yargı kararı gereği eski görevine iade edilse bile daha önceki görevi ile davaya konu işlemle atandığı görev arasındaki ücret farkından dolayı belli oranda gelir kaybına uğrama ihtimali bulunmaktadır. Yönetmelik yargı kararları geriye yürür nitelikte olduğundan davaya konu işlem hiç tesis edilmiş gibi durumun eski hale getirilmesi şeklinde kararın uygulanması gerekmektedir. Bu durumda davacının işlem nedeniyle uğramış olduğu kayıpların da telafi edilerek kendisine ödemesi gerekmektedir. Bu husus tazmin niteliğinde değildir. Sadece işlemin eski hale iadesinin bir gereğidir.

Bu konuya ilişkin olarak Danıştay 1'inci Dairesi tarafından verilmiş bir kararda "...iptal kararları iptali istenen işlemle ona bağlı işlemleri tesis edildikleri tarihten itibaren ortadan kaldırarak işlemin tesisinden önceki hukuki durumun devamını sağladığından, naklen atama işleminin iptali üzerine davacının gecikmeksizin görevine iade edilmesi ve iptal edilen naklen atama işlemi nedeniyle yoksun kaldığı parasal haklarının ödemesi gerektiği kuşkusuzdur." şeklinde hükme varıldığı belirtilmiştir.¹²

Yukarıda açıklandığı üzere, kararın bozulması kararın yürütülmesini kendiliğinden durdurmaktadır. İlk derece mahkemesince verilen yürütmeyi durdurma kararlarına karşı kararın tebliğini izleyen günden itibaren 7 gün içinde itiraz yoluna başvurulması halinde de Bölge İdare Mahkemesince yürütmeyi durdurma kararının kaldırılmasına karar verilebilmektedir. Ya da yürütmeyi durdurma kararını veren mahkeme daha sonra davanın reddi yönünde karar verebilmektedir.

İdare, yönetsel yargı kararı gereği görevine iade ettiği kamu görevlisini kararın davacı aleyhine değişmesi halinde tekrar görevden alarak dava açılmadan önceki duruma iade edebilecektir. Ancak bu durumda yargısal karar neticesinde davacıya ödemek zorunda kaldığı meblağı da geri alıp alamayacağı gündeme gelmektedir. Bu konuda yasal düzenlemelerde bir açıklık olmadığından Danıştayın istisari görüşüne başvurulmuş ve Danıştayın görüşüne göre uygulamaya yön verebilecek bir hareket tarzı belirlenmiştir.

Buna göre, bir davada yürütmeyi durdurma veya iptal kararı verilmişken daha sonra durumun davacının aleyhine dönmesi halinde yargı kararı gereği davacıya yapılan ödemelerden davacının fiilen görevde bulunduğu döneme ait olanlar davacıdan istenemeyecek, buna karşın davacıya fiilen görevde bulunmadığı dönem için yapılan ödemelerin ise hukuki dayanağı kalmadığından bunlar geri istenebilecektir. Davacıya yapılan ödemeler yargı kararı gereği yapıldığından ödemenin yapıldığı tarihten itibaren faiz yürütülmeyecek ancak davacıdan istendikten sonra

¹¹ Ramazan Çağlayan a.g.e, s.196-197

¹² Danıştay 1'inci Dairesinin 25.1.2002 gün ve E: 2001/144 K: 2002/12 sayılı kararı

ilgilinin verilen süre içerisinde ödememesi halinde temerrüt tarihinden itibaren yasal faiz istenebilecektir.¹³

3- GENEL DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

Her şeyden önce burada belirtilmesi gereken husus, devlet organlarının yargısal denetime tabi tutulmasıdır. Yargısal denetim, hukuk devletinin olmazsa olmaz şartıdır. Tek taraflı ve icra-i nitelikte işlemler yapabilen idare karşısında, kişilerin hak ve menfaatlerinin korunabilmesi, idarenin hukuk içinde tutulabilmesine bağlıdır. İdarenin hukuk alanı içinde tutulabilmesi ve de hareket alanının burada belirlenebilmesi için yürütülecek idari faaliyetler açısından genel usul ve şekillerin önceden belirlenmesi gerekir.

Güçlü yönetim karşısında kişiler için en etkin yol hiç kuşkusuz yargısal denetim mekanizması ile mümkündür. Yargısal denetim, aynı zamanda yargısal kararların fiilen uygulanmasını ve gereklerinin yerine getirilmesi de içermektedir. Eğer yargı kararları uygulanmazsa yargısal denetimin anlamının kalmayacağı tabiidir. Anayasamızın 138 ve İYUK' un 28' inci maddelerinden de anlaşılacağı üzere, hukuk devleti, yargısal denetim sonucunda verilen kararların fiilen uygulama alanı bulması ve gereklerinin yapılması şartıyla gerçekleşme imkanı bulur.

Yönetsel yargıda, yerine getirilmesi zorunlu kararlar, yukarıdaki bölümlerde gerek yasal mevzuat gerek de mahkeme kararları ile açıklandığı üzere, iptal kararları, yürütmenin durdurulması kararları, tam yargı kararları ile diğer ara kararlardır. Yerine getirilebilirlik ve uygulanabilirlik açısından idarenin bunların gereğine göre hareket etme zorunluluğu bulunmaktadır.

Son yıllarda yönetsel yargı düzeninden verilen kararlarının uygulanmaması, yönetsel yargının idarece etkisizleştirilmesi yönünde güçlü bir eğilim yaratıldığını göstermektedir. Bu eğilimin, hukuk devletini korumanın en etkili yolu olan idarenin yargısal denetimini bertaraf edeceği aşîkârdir.

Yönetsel yargı kararlarının uygulanması açısından, idarenin yetkileri "bağlı yetki" niteliğindedir. Bu nedenle, yönetsel yargı yerlerince verilen kararların uygulanıp uygulanmaması konusunda idarenin herhangi bir takdir yetkisi bulunmamaktadır.

Yönetsel yargı sistemimize baktığımızda, yargı kararlarının yerine getirilebilmesi konusunda bunların uygulanabilirliğinin takibi açısından bir düzenleme eksikliği göze çarpmaktadır. İYUK' un 28' inci maddesinde ifadesini bulan düzenleme sadece, yargı kararlarının uygulanmaması durumunda açılacak maddi ve manevi tazminat davalarına ilişkindir. Kararların uygulanabilirliğinin takibi için, yönetsel yargı mekanizmasına bir denetim işlevini yerine getirecek sistemin monte edilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- GÖZÜBÜYÜK, A.Şeref: Yönetsel Yargı, 23. Bası, Ankara 2005
- ÇAĞLAYAN, Ramazan: İdari Yargı Kararlarının Sonuçları Ve Uygulanması, 3. Baskı, 2004
- GÜÇLÜ, Yaşar: "İdari Yargı Kararlarının Uygulanması" www.hukukcu.com
- 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu
- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu
- T.C. Anayasası

¹³ Danıştay 1'inci Dairesinin 25.1.2002 gün ve E:2001/144 K: 2002/12 sayılı kararı